

باسمه تعالی

آیین نامه تدوین تحقیق پایانی

سطح ۲ خواجهان

مرکز مدیریت حوزه علمیه
خراسان
دفتر امور خواجهان

واحد پژوهش

سال تحصیلی ۸۹-۸۸

فهرست مطالب

- فصل اول: کلیات ----- ۴
- فصل دوم: تشکیلات ----- ۶
- فصل سوم: انتخاب موضوع و تعیین استاد راهنما و مشاور ----- ۸
- فصل چهارم: تدوین تحقیق پایانی ----- ۱۳
- فصل پنجم: ارزشیابی تحقیق پایانی ----- ۱۶
- فصل ششم: مقررات پس از دفاع ----- ۲۰
- ضمیمه شماره ۱: نحوه نگارش تحقیق پایانی از لحاظ شکلی ----- ۲۲
- ضمیمه شماره ۲: رئوس وظایف مدارس علمیه در امر تحقیقات پایانی و نحوه استفاده از پیوست ها ----- ۲۴
- پیوست ها ----- ۲۷

مقدمه

از آنجا که در عصر حاضر پیوند آموزش و پژوهش یکی از دغدغه های مدیران مراکز علمی می باشد، ضرورت پرداختن به امر تحقیق، ساماندهی پژوهش های علمی و ارائه آموزشهای مهارتی لازم در این زمینه امری اجتناب ناپذیر است. از سوی دیگر حوزه های علمیه به عنوان مراکز علوم دینی که وامدار آموزه های اسلام می باشند، یکی از مهمترین رسالت های خود را تربیت نیروهای پژوهشگر و خلاق در زمینه معارف دینی دانسته و همواره سعی نموده اند در این عرصه پیش قدم باشند.

بر همین اساس و با توجه به اینکه مهمترین فعالیت پژوهشی طلاب در دوره عمومی حوزه، ارائه پایان نامه (تحقیق پایانی) می باشد، واحد پژوهش مرکز مدیریت حوزه علمیه خاوران خراسان بر آن شد تا بر اساس ضرورت ها و نیازهای مدارس علمیه خاوران، آیین نامه پژوهشی را در یک بازنگری دقیق و در قالب جدید تدوین نموده در اختیار مدارس قرار دهد تا در سایه اصول این آیین نامه، مدارس خاوران بتوانند جهت شناسایی، تقویت و تربیت نیروهای مستعد پژوهشی اقدام نموده و پژوهشگران متخصص و متعهدی تربیت نمایند.

در جزوه ای که پیش رو دارید آموزش های لازم پیرامون شرایط، مراحل و چگونگی نگارش تحقیق پایانی ارائه گردیده که شایسته است مسئولین ذیربط با محور قرار دادن این آیین نامه و مطالعه دقیق آن، گام های مؤثری در رشد کیفی و کمی تحقیقات پایانی طلاب بردارند.

واحد پژوهش دفتر امور خاوران

سال اصلاح الگوی مصرف

تابستان ۸۸

فصل اول

کلیات

ماده ۱

تعریف: تحقیق پایانی عبارت است از نتیجه پژوهش و تتبع علمی محقق که به صورت نظری یا کاربردی در موضوعی خاص، تحت نظر استاد راهنما انجام می گیرد.

ماده ۲

هدف از تدوین تحقیق پایانی عبارت است از:

(الف) شناخت طلبه نسبت به انجام صحیح یک تحقیق علمی
(ب) شناخت صحیح منابع و استفاده مطلوب از آنها
(ج) سنجش میزان آشنایی علمی و عملی طلبه با مقوله تحقیق
(د) ارتقاء قدرت تتبع و تحلیل مطالب در طلبه

ماده ۳

تحقیق پایانی، آخرین مرحله تحصیل در سطح دو بوده و ارزش آن در دوره عمومی؛ ۳ واحد درسی است.

ماده ۴

طلبه ای که با مدرک دیپلم پذیرفته شده موظف است پس از گذراندن ۱۷۰ واحد درسی موضوع تحقیق خود را انتخاب و به شورای مدرسه پیشنهاد نماید و طلبه ای که با مدرک سیکل پذیرفته می شود پس از گذراندن ۲۴۰ واحد موظف به انتخاب موضوع تحقیق خود خواهد بود.

تبصره ۱: طلبه پذیرفته شده با مدرک دیپلم مجاز است پس از گذراندن ۱۴۵ واحد درسی، موضوع تحقیق خود را به شورای مدرسه پیشنهاد نماید و طلبه پذیرفته شده با مدرک سیکل نیز پس از گذراندن ۲۲۰ واحد، مجاز به انتخاب موضوع می باشد.
تبصره ۲: تعیین میزان دقیق واحدهای درسی برای هر دوره، تابع تغییرات نظام آموزشی همان دوره خواهد بود.
تبصره ۳: طلاب ملزم هستند واحد درسی تحقیق پایانی را در مدارس تحت پوشش حوزه علمیه خراسان بگذرانند.

ماده ۵

در صورتی که طلبه در مدت مجاز تحصیل خود موفق به گذراندن واحد تحقیق پایانی نشود از دریافت مدرک سطح ۲ (کارشناسی) محروم شده و مطابق ضوابط باوی رفتار خواهد شد.

ماده ۶

در موارد استثنایی که طلبه موفق به اتمام تحقیق پایانی، در مدت مجاز نشده باشد، با ارائه دلایل مستند، باید شورای تحقیق پایانی مدرسه و مرکز، قابل تمدید می باشد.^۱

فصل دوم

تسکیرات

ماده ۷

اداره آموزش و پژوهش دفتر امور خواهران، عهده دار تمامی اموراداری و اجرایی مربوط به تحقیقات پایانی و مسؤل اجرای مقررات و ضوابط مربوطه خواهد بود و می‌تواند اجرای بخشی از وظایف مربوطه را بر اساس مواد این آیین نامه به شورای تحقیق پایانی مدارس علمیه واگذار نماید.

ماده ۸

شورای تحقیق پایانی مدرسه، متشکل از مدیر، معاونان آموزش، پژوهش و دو نفر از اساتید راهنمای مبرز بوده و دبیری جلسات شورای تحقیق پایانی و پیگیری امور برعهده معاون پژوهش مدرسه می باشد.

ماده ۹

جلسات شورا با حضور حداقل ۴ نفر رسمیت یافته و ملاک تصمیم گیری، موافقت حداقل ۳ نفر می باشد. حضور مدیر و یک نفر از اساتید راهنما در کلیه جلسات الزامی است.

ماده ۱۰

وظایف شورای تحقیق پایانی مدرسه به شرح زیر است:

- الف) بررسی و تایید موضوع تحقیق پایانی و نیز تایید استاد راهنمای مربوطه (طرح اجمالی تحقیق)
 - ب) بررسی و تصویب طرحنامه پژوهشی
 - ج) تصمیم گیری درباره اصلاحات یا تغییرات پیشنهادی در خصوص موضوع، استاد راهنما و...
 - د) تصمیم گیری در خصوص درخواست تمدید مهلت تدوین تحقیق پس از اتمام موعد مقرر و برحسب حداکثر مدت مجاز تحصیل
 - ه) تدوین آیین نامه های داخلی
 - و) در نظر گرفتن تمهیدات لازم برای ارتقاء سطح کیفی تحقیقات پایانی و بهره برداری از تحقیقات انجام شده
 - ز) برنامه ریزی و نظارت بر تشکیل جلسات دفاعیه
- تبصره ۵:** کلیه مصوبات شورا توسط دبیر به سایر مجموعه های ذیربط ابلاغ می گردد.

فصل سوم

انتخاب موضوع و تعیین استاد، اسما و مشاور

مبحث اول: انتخاب موضوع

ماده ۱۱

طلبه موظف است، حداقل ۳ موضوع تحقیق پایانی را - با لحاظ اولویت - و با ویژگیهای ذیل به شورای تحقیق پایانی مدرسه ارائه نماید:

الف) شفافیت و گویایی موضوع و بهره مندی از متغیر اصلی و فرعی

ب) جزئی بودن

ج) نو بودن موضوع

د) وجود منابع کافی برای موضوع

ه) تامین اهداف دینی و معارف اسلامی و مسائل مرتبط با آن

تبصره: موضوعاتی که با ضرورتها و نیازهای منطقه ای تناسب داشته یا منطبق بر نیازهای روز و یا جدید باشند از اولویت برخوردارند.

ماده ۱۲

شورای تحقیق پایانی هر مدرسه می تواند موضوعاتی را تصویب کند که تا کنون در سطح مدارس علمیه استان خراسان انتخاب نشده باشد.

تبصره ۱: انجام تحقیق میدانی بر حسب موضوعی خاص - به شرط رعایت ضوابط - بلامانع است.

تبصره ۲: انتخاب ترجمه یا تصحیح متون به عنوان موضوع تحقیق یا انجام تحقیق پایانی در قالب نمایشنامه، فیلمنامه و داستان در سطح ۲ امکانپذیر نیست اما پرداختن به جریانشناسی این موضوعات با حاکمیت نگاه محتوایی، بلامانع است.

ماده ۱۳

کلیه ی موضوعات تحقیقات پایانی، پس از تایید مدرسه، لازم است به تایید کارگروه های تخصصی مرکز نیز برسد.

مبحث دوم : انتخاب استاد راهنما

ماده ۱۴

استاد راهنما مسؤولیت راهنمایی طلبه و نظارت بر چگونگی انجام مراحل تحقیق پایانی را بر عهده داشته و لازم است آشنایی کافی با روش تحقیق و توانایی هدایت و راهنمایی طلبه را داشته باشد.

ماده ۱۵

شرایط استاد راهنما

۱. دارا بودن تحصیلات حداقل سطح ۳ و یا کارشناسی ارشد در رشته های علوم قرآن و معارف حدیث، فقه و اصول، اخلاق و تربیت اسلامی، حکمت و کلام اسلامی، تاریخ اسلام و ادبیات عرب.
۲. دارا بودن یکی از سوابق آموزشی و پژوهشی ذیل:
 - الف) حداقل ۳ سال سابقه تدریس در رشته علمی مربوطه
 - ب) تالیف ۲ کتاب در رشته علمی مربوطه
 - ج) ۳ سال سابقه تحقیق و پژوهش در مراکز رسمی در موضوع یا رشته علمی مربوطه.

ماده ۱۶

وظایف استاد راهنما

- الف) معرفی منابع مورد نیاز محقق
 - ب) کمک به طلبه در تنظیم طرح تحقیق
 - ج) راهنمایی جهت بهره گیری از منابع و کیفیت مطالعه و یادداشت برداری (فیش برداری)
 - د) نظارت بر رعایت انسجام ساختار و نظم منطقی تحقیق
 - ه) دقت در امور محتوایی، شکلی تحقیق
 - و) تایید گزارشات دو ماهه پیشرفت کار
 - ز) تایید گزارش نهایی تحقیق و تدوین آن
 - ح) تایید اتمام تحقیق و آمادگی آن برای دفاع
 - ط) شرکت در جلسه دفاعیه
 - ی) راهنمایی مجدد محقق در صورت نیاز به اصلاح تحقیق پس از طرح در جلسه دفاعیه
- تبصره ۵ :** مسؤولیت علمی رساله علاوه بر طلبه (محقق)، با استاد راهنما می باشد.

ماده ۱۷

استاد راهنما می‌تواند بطور همزمان، راهنمایی ۵ تحقیق را بر عهده داشته باشد.
تبصره ۵: راهنمایی همزمان بیش از ۵ تحقیق و حداکثر تا ۷ تحقیق، فقط در موارد استثنائی با تشخیص شورای تحقیق پایانی مدرسه مجاز می‌باشد.

ماده ۱۸

تغییر استاد راهنما، فقط با درخواست کتبی و ارائه دلایل موجه از جانب طلبه، استاد راهنما یا شورای تحقیق پایانی ممکن خواهد بود. در این صورت شورای تحقیق پایانی در اولین فرصت، تشکیل جلسه داده و تصمیم‌گیری خواهد نمود.

مبحث سوم: انتخاب استاد مشاور

ماده ۱۹

تعریف: استاد مشاور، مسؤلیت مشاوره و نظارت بر چگونگی انجام مراحل تحقیق پایانی را عهده‌دار است.

ماده ۲۰

طلبه مجاز است در تدوین تحقیق پایانی، از استاد مشاور - مطابق با ضوابط - بهره‌مند گردد.

ماده ۲۱

استاد مشاور به پیشنهاد طلبه و تایید شورای تحقیق پایانی مدرسه تعیین می‌گردد.

ماده ۲۲

شرایط اساتید مشاور

الف) دارا بودن حداقل سطح ۳ یا کارشناسی ارشد (کلیه رشته‌ها)

ب) دارا بودن حداقل ۳ سال سابقه آموزشی - پژوهشی در رشته علمی مربوطه

ج) تالیف ۱ مقاله علمی - پژوهشی

تبصره ۵: اگر انتخاب استاد مشاور با شرایط بند الف مقدور نباشد، طلاب می‌توانند از اساتید با تحصیلات سطح ۲ و دارای شرایط بند ب و ج بهره‌مند شوند.

وظایف استاد مشاور

- الف) همکاری با استاد راهنما در تهیه طرح تحقیق
- ب) همکاری با استاد راهنما در معرفی منابع مورد نیاز تحقیق
- ج) ارائه نظر مشورتی به محقق در زمینه ساختار و محتوای رساله
- د) شرکت در جلسه دفاعیه
- ه) ارائه نظر مشورتی به محقق، جهت اصلاح یا تکمیل مجدد رساله پس از جلسه دفاعیه

تبصره ۵: در صورتی که استاد راهنما به دلایلی نتواند در جلسه دفاعیه حضور داشته باشد؛ استاد مشاور ملزم است در جلسه دفاعیه حضور یافته و وظایف استاد راهنما را انجام دهد.

فصل ہمارم

تدوین تحقیق پامانی

مبحث اول: طرحنامه پژوهشی

ماده ۲۴

طلبه موظف است پس از تایید و تصویب موضوع در شورای مدرسه و کارگروه‌های تخصصی مرکز، طی حداقل ۶ ماه و حداکثر ۱۲ ماه - با توجه به طول سنوات مجاز تحصیل خود - نسبت به تدوین تحقیق پایانی و ارائه آن به شورای مدرسه اقدام نماید.

تبصره ۵: دفاع از تحقیق پایانی، می بایست در قالب حداکثر سنوات مجاز تحصیل انجام شود.

ماده ۲۵

پس از تصویب طرح اجمالی، (پیوست شماره ۴) محقق موظف است ظرف مدت حداکثر ۴۵ روز، طرحنامه پژوهشی خود را با راهنمایی استاد راهنما تهیه و به شورای تحقیق پایانی مدرسه ارائه نماید.

ماده ۲۶

شورای تحقیق پایانی مدرسه، حداکثر ۲۰ روز فرصت دارد طرح پژوهشی را بررسی و نسبت به آن اعلام نظر نماید.

تبصره ۱: چنانچه طرح پژوهشی به نظر شورا، نیاز به اصلاح داشته باشد، طلبه موظف است اصلاحات مورد نظر را ظرف مدت مشخص شده، اعمال و آن را مجدداً به تایید شورای مدرسه برساند.

تبصره ۲: چنانچه طرح پژوهشی از سوی شورای تحقیق پایانی مدرسه مردود اعلام شود، طلبه موظف است طرحنامه جدید خود را جهت بررسی به این شورا ارائه نماید.

مبحث دوم: شیوه تنظیم تحقیق پایانی

ماده ۲۷

تحقیق پایانی باید در چارچوب ضوابط این آیین نامه و طبق اصول علمی منطبق با روش تحقیق ارائه شود.

ماده ۲۸

تدوین تحقیق پایانی باید نتیجه ابتکار و تحقیق خود طلبه باشد. بنابراین تحقیقاتی که تحت عنوان کتاب، تحقیق پایانی، رساله، جزوه، مقاله یا پایان نامه علمی چاپ و یا درجای دیگری ارائه شده باشد، پذیرفته نخواهد شد.

ماده ۲۹

متن تحقیق پایانی نباید کمتر از ۶۰صفحه A۴ و بیشتر از ۱۵۰ صفحه با میانگین ۲۵۰ کلمه در هر صفحه (بدون احتساب حروف) باشد. مقدمه و نتایج از صفحات متن محسوب می‌شود ولی فهرست‌ها و ضمائم از شمارش صفحات خارج است.

تبصره ۵: تحقیقات میدانی و پیمایشی از نظر کمیت و کیفیت، تابع ضوابط خاص خود است.

ماده ۳۰

همراه با تحقیق پایانی ارائه مقاله تحقیق حداقل برای هر ۱۰ صفحه، یک صفحه لازم است. این مقاله عصاره و چکیده تحقیق بوده و لازم است به تایید استاد راهنما نیز رسیده باشد.

ماده ۳۱

به منظور بررسی میزان پیشرفت کار، طلبه موظف است هر دو ماه یکبار، گزارش کار خود را - تا زمان پایان کار- پس از تایید استاد راهنما، به دبیر شورای تحقیق پایانی مدرسه ارائه نماید.

ماده ۳۲

طلبه موظف است همراه با تحقیق پایانی، گزارش جامعی از چگونگی تدوین تحقیق، به دبیر شورای تحقیق پایانی مدرسه ارائه نماید.

ماده ۳۳

تحقیق پایانی باید در زمان تعیین شده در حکم پژوهشی، جهت طرح در جلسه دفاعیه به شورا تحویل گردد.

فصل پنجم

ارزشیابی تحقیق پایانی

مبحث اول: جلسه دفاعیه

ماده ۳۴

دفاع و ارزشیابی از تحقیق پایانی پس از قبولی در حداقل ۱۸۰ واحد درسی در دوره عمومی ویژه و ۲۷۰ واحد درسی در دوره عمومی سیکل و پس از تایید استاد راهنما انجام خواهد شد.

ماده ۳۵

مدرسه موظف است پس از دریافت تحقیق پایانی - حداکثر طی مدت یک ماه - اقدام به برگزاری جلسه دفاعیه نماید.

تبصره ۵: چنانچه جلسه دفاعیه در زمان مقرر، با استناد به دلایل پیش بینی نشده (مانند بیماری طلبه و...) برگزار نگردد، با رعایت حد اکثر سنوات مجاز تحصیل و موافقت شورای تحقیق پایانی مدرسه، به وقت قانونی دیگری موکول می‌گردد.

ماده ۳۶

دبیر شورا باید زمان و مکان تشکیل جلسه دفاعیه را حداقل ۳ روز قبل از جلسه، از طریق نصب آگهی به اطلاع سایر طلاب مدرسه برساند.

ماده ۳۷

اعضای هیات داوران عبارتند از: استاد راهنما، استاد داور (نماینده مرکز دراززیابی تحقیقات پایانی) و استاد ارزیاب مدرسه.

تبصره ۱: استاد ارزیاب مدرسه، الزاماً می‌بایست واجد شرایط اساتید راهنمای مرکز خراسان باشد.

تبصره ۲: استاد مشاور می‌تواند در جلسه دفاعیه حضور داشته باشد و در صورت لزوم، نسبت به ارائه گزارش نهایی توسط طلبه، وی را همراهی نماید.

ماده ۳۸

جلسه دفاعیه با حضور همه اعضای هیات داوران تشکیل و رسمیت می‌یابد.

تبصره ۵: در صورت عدم امکان حضور یکی از اعضای هیات داوران تا یک ماه پس از تعیین زمان جلسه دفاعیه، با نظر شورای تحقیقات پایانی مدرسه، استاد جایگزین با هماهنگی مرکز تعیین و معرفی می‌گردد.

ماده ۳۹

چنانچه طلبه به نتیجه داوری و امتیاز کسب شده، معترض باشد، حداکثر تا ۲ روز پس از دفاع مهلت دارد دلایل مکتوب خود را به شورای تحقیق پایانی مدرسه ارائه دهد و در صورتی که اعتراض وی مورد قبول استاد داور قرار گیرد، جلسه دفاعیه صرفاً با حضور هیأت داوران و طلبه برگزار خواهد شد.

تبصره ۵: در صورتی که امتیاز طلبه کمتر از ۱۲ بوده و اعتراض وی مورد پذیرش استاد داور قرار نگیرد، با تغییر استاد داور، جلسه دفاعیه با حضور هیأت داوران و طلبه برگزار خواهد شد.

مبحث دوم: ارزشیابی

ماده ۴۰

ارزشیابی جلسه دفاعیه، توسط هیات داوران در جلسه دفاعیه انجام خواهد شد.

ماده ۴۱

زمان جلسه دفاعیه ۹۰ دقیقه می‌باشد که طلبه حداکثر به مدت ۳۰ دقیقه فرصت دارد تحقیق خود را ارائه نموده و به استدلال مطلب بپردازد.

تبصره: استاد راهنما و استاد مشاور، در موارد لازم پاسخگوی سوالات استاد داور خواهند بود.

ماده ۴۲

هیات داوران بلافاصله پس از ختم جلسه دفاعیه، وارد شور شده و سپس هر یک امتیاز مورد نظر خود را (حداکثر ۱۸ امتیاز) از طریق تکمیل فرم‌های مربوطه (پیوست شماره ۱۵) اعلام نمایند.

تبصره: لازم است ارزیابی و تصمیم‌گیری هیات داوران، با ترک حاضران جلسه انجام شود و بعد از ارزشیابی نهایی و دعوت مجدد از میهمانان، امتیاز تحقیق پایانی قرائت گردد.

ماده ۴۳

نمره تحقیق پایانی عبارت است از: میانگین امتیازات اعضای هیات داوران (ماده ۳۷) به اضافه ۲ نمره رعایت مقررات تدوین تحقیق پایانی. نتیجه حاصله؛ ملاک تصمیم‌گیری در خصوص رد یا قبول تحقیق پایانی خواهد بود.

تبصره: امتیاز طلبه در خصوص رعایت مقررات، توسط دبیر شورای تحقیق پایانی ارزش‌گذاری می‌شود.

ماده ۴۴

نتیجه داوری باید یکی از حالات زیر باشد:

الف) پذیرفته شده: تحقیقی که بنا به نظر هیات داوران، اشکالی نداشته باشد. در این صورت امتیاز لازم از سوی هیات داوران به طلبه داده می‌شود.

ب) پذیرفته شده مشروط: تحقیقی که بنا به نظر هیات داوران، دارای اشکالات جزئی بوده و پس از رفع آن، نیاز به تشکیل جلسه دفاعیه نمی‌باشد و طلبه می‌تواند پیش از انجام اصلاحات، امتیاز لازم را بگیرد. لکن ارسال گزارش دفاعیه به مرکز - جهت صدور گواهی یا مدرک فارغ التحصیلی - منوط به رفع نقص و تایید مجدد استاد داور می‌باشد.

ج) ناقص: تحقیقی که از جهت روش یا محتوا به طور دقیق و علمی تنظیم نگردیده و قابلیت اخذ نمره قبولی را نداشته و لازم است پس از انجام اصلاحات مورد نیاز، مجدداً در جلسه دفاعیه دیگری طرح شود. در این صورت، طلبه موظف است پس از رفع اشکالات حداکثر به مدت ۳ ماه (با رعایت سقف سنوات مجاز تحصیل) تحقیق را با انجام تشریفات مربوط به جلسه دفاعیه، به دبیر شورای تحقیق پایانی مدرسه تحویل نماید.

تبصره: برای هر طلبه - با رعایت سقف سنوات مجاز تحصیل - بیش از دو بار جلسه دفاعیه تشکیل نخواهد شد و فاصله بین دو جلسه، کمتر از یک ماه نخواهد بود.

ماده ۴۵

امتیاز تحقیق پایانی براساس معیارهای مندرج در جدول ذیل محاسبه می‌شود و حداقل نمره قبولی ۱۲ می‌باشد.

جدول امتیازات تحقیق پایانی

رتبه	نمره	امتیاز
۱	از ۱۸ تا ۲۰	عالی
۲	از ۱۶ تا ۱۷/۹۹	خوب
۳	از ۱۴ تا ۱۵/۹۹	متوسط
۴	از ۱۲ تا ۱۳/۹۹	قابل قبول
۵	کمتر از ۱۲	مردود

فصل ہشتم

مقررات پس از دفاع

ماده ۴۶

طلبه موظف است یک نسخه از تحقیق اصلاح شده خود را به همراه لوح فشرده (با فرمت PDF)، حداکثر ۱ ماه پس از دفاع به مرکز تحویل دهد و مرکز پس از بررسی، تایید و ثبت، این نسخه را جهت نگهداری و استفاده سایر طلاب در اختیار مدرسه قرار خواهد داد. (این نسخه به هیچ وجه نباید از مدرسه خارج شود).

ماده ۴۷

طلبه موظف است یک نسخه از تحقیق پایانی صحافی شده خود را به استاد راهنما اهدا نماید.

ماده ۴۸

قطع تحقیق پایانی، مشخصات روی جلد و صفحه اول، طبق نمونه های مصوب (پیوست شماره ۱۹) خواهد بود.

ماده ۴۹

هرگونه استفاده از تحقیقات پایانی، تابع آیین نامه نشر تحقیقات خواهد بود.

ماده ۵۰

مرکز مدیریت حوزه علمیه خراسان به تدوینگر تحقیق پایانی، استاد راهنما و استاد داور، مبلغی را که سقف آن سالانه مشخص خواهد شد به عنوان کمک هزینه پژوهشی پرداخت خواهد نمود.

این آیین نامه در ۵۰ ماده و ۱۶ تبصره و ۲ ضمیمه در تاریخ ۸۸/۲/۱۳ به تصویب شورای مدارج علمی حوزه علمیه خراسان رسید.

ضمیمه شماره ۱۵

نحوه نگارش تحقیق پایانی از لحاظ شکلی

آشنایی طلاب با شیوه نگارش و چگونگی تنظیم مطالب یک نوشته علمی و برقراری ارتباط منسجم بین مطالب، یکی از مهمترین اهداف ارائه تحقیق پایانی است. گرچه ذکر تمام نکات مرتبط با تحقیق مقدور نیست، اما برای ایجاد هماهنگی بین تحقیقات پایانی ضروری است طلاب محترم نکات زیر را در تنظیم و تدوین تحقیق مراعات نمایند.

تبصره : مشروح جزئیات دستور العمل نگارش رساله علمی در جزوه ای جداگانه در اختیار محقق قرار می‌گیرد.

تحقیق پایانی شامل بخش‌های زیر می‌باشد :

۱. طرح روی جلد و عطف جلد (به صورت زرکوب)
۲. صفحه بسم الله الرحمن الرحیم
۳. صفحه عنوان
۴. صفحه تقدیم و تشکر (قدردانی از کسانی که در تدوین رساله کمک نموده اند، به ویژه استاد راهنما و مشاور)
۵. چکیده رساله؛ بخشی از رساله که محتوای مطالب را به خواننده منتقل کند (ترجیحا یک صفحه) مشتمل بر:
 - ✓ تعریف موضوع رساله بصورت مختصر
 - ✓ بیان اهداف کلی تحقیق
 - ✓ اشاره به امتیازات تحقیق ارائه شده نسبت به تحقیقات مشابه
 - ✓ اشاره به رئوس کلی مطالب تدوین شده
 - ✓ کلید واژه ها
۶. فهرست مطالب
۷. سایر فهرست ها (در صورت نیاز)، مانند فهرست علائم و نشانه ها، فهرست جداول و نمونه ها و...
۸. متن اصلی تحقیق پایانی (مقدمه، کلیات تحقیق، بخش ها، فصول و نتیجه تحقیق)
۹. ضمائم
۱۰. فهرست منابع و مأخذ.
۱۱. مقاله تحقیق پایانی

ضمیمه شماره ۲

رئوس و وظائف مدارس علمیه

در امر تحقیقات یابانی

و نحوه استفاده از پیوستها

۱. معاون آموزش مدرسه در پایان هر نیمسال وضعیت تحصیلی طلاب را بررسی نموده و اسامی طلابی را که با گذراندن تعداد معینی واحد درسی، ملزم به انتخاب موضوع تحقیق پایانی می‌باشند، به نحو مقتضی به اطلاع معاون پژوهش مدرسه و مرکز برساند. (پیوست شماره ۱ و ۲)
 ۲. لازم است طلبه نیز به نحو کتبی در جریان بند ۱ قرارگیرد، وی موظف است در مدت یک ماه موضوع تحقیق و طرح اجمالی آن را به معاون پژوهش تحویل دهد. (پیوست شماره ۳)
 ۳. طرح اجمالی تحقیق پایانی (پیوست شماره ۴) توسط معاون پژوهش مدرسه از طلبه اخذ و با توجه به مقررات شورای مدرسه طی ۱۵ روز بررسی می‌شود. چنانچه شورای تحقیق پایانی شرایطی برای انجام تحقیق در نظر گرفته باشد، آن شرایط عینا به طلبه منعکس می‌گردد. پس از تکمیل نهایی، طرح تحقیق اجمالی جهت تایید و تصویب به مرکز ارسال می‌شود و مرکز، ظرف مدت ۱ ماه نتیجه نهایی را کتبا به مدرسه و طلبه ابلاغ می‌نماید.
 ۴. پس از تصویب موضوع، حکم پژوهشی طلبه و استاد راهنما صادر و یک نسخه از آن به مدرسه ارسال می‌گردد. (پیوست ۵ و ۶)
 ۵. پس از صدور حکم پژوهشی، طلبه مهلت دارد ظرف حداکثر ۴۵ روز، طرحنامه تفصیلی (پیوست شماره ۷) خود را برای بررسی به معاون پژوهش مدرسه تحویل نماید. شورای تحقیق پایانی در حداقل زمان ممکن و ظرف مدت حداکثر ۲۰ روز، نسبت به طرح، اظهار نظر می‌نماید.
 ۶. چنانچه طلبه بخواهد با دلایل موجه، موضوع تحقیق پایانی یا استاد راهنمای خود را تغییر دهد، باید درخواست مکتوب خود را به معاون پژوهش مدرسه تسلیم نماید. شورای تحقیق پایانی، حداکثر به مدت ۱۰ روز فرصت دارد تقاضای وی را مورد بررسی قرار داده و نتیجه را اعلام نماید. (پیوست ۸)
- توضیحات:** در صورت موافقت شورای تحقیق پایانی با تغییر موضوع مراتب فوق الذکر جهت تصویب موضوع مجددا پیگیری می‌شود. (بند ۳ و ۴ و ۵)
۷. پس از تصویب طرحنامه پژوهشی، تدوین تحقیق پایانی، طبق دستورالعمل انجام می‌شود و معاون پژوهش مدرسه، هر دو ماه یک بار گزارش کار را پس از تایید استاد راهنما، از طلبه اخذ و سیر پیشرفت کار را بررسی می‌نماید. (پیوست شماره ۹)
 ۸. چنانچه طلبه به هر دلیل موفق به اتمام تحقیق خود در مهلت مقرر نشود و در صورتی که سنوات مجاز تحصیل وی تمام نشده باشد، می‌تواند درخواست خود را مبنی بر تمدید مهلت، با ذکر دلیل تسلیم معاون پژوهش مدرسه نماید. شورای تحقیق پایانی تقاضا را تا حداکثر ۱۰ روز بررسی نموده و با توجه به سقف حداکثر سنوات مجاز تحصیل و سایر موارد، نسبت به آن اظهار نظر می‌کند. (پیوست شماره ۱۰)
 ۹. معاون پژوهش مدرسه، ضمن توجه به روند پیشرفت کار از طریق بررسی گزارش های دو ماهه، ۴۵ روز پیش از اتمام مهلت مقرر برای تدوین تحقیق، طلبه را از نزدیک شدن زمان دفاع آگاه می‌کند. (پیوست شماره ۱۱)

۱۰. پس از اتمام مراحل مربوط به تدوین تحقیق، طلبه بلافاصله آمادگی خود را مبنی بر تشکیل جلسه دفاعیه به معاون پژوهش مدرسه اعلام می‌نماید. (پیوست شماره ۱۲)
۱۱. در صورتی که وضعیت تحقیق و شرایط تحصیلی طلبه از نظر استاد راهنما و معاونان آموزش و پژوهش مدرسه برای دفاع فراهم باشد، یک نسخه از تحقیق پایانی به صورت تایپ شده - همراه با طلق و شیرازه - جهت ارسال به حضور استاد داور (نماینده مرکز مدیریت در جلسه دفاعیه) به مرکز ارسال می‌شود. (پیوست شماره ۱۳)
۱۲. معاون پژوهش مدرسه از سایر اساتید و طلاب جهت شرکت در جلسه دفاعیه دعوت به عمل می‌آورد. (پیوست شماره ۱۴)
۱۳. ارزشیابی تحقیق پایانی طبق ضوابط و نتایج حاصله در فرم صورتجلسه دفاعیه درج و توسط هیات داوران تایید می‌شود. این فرم در صورت نداشتن خط خوردگی و لاک‌گرفتگی و با مهر مدرسه و امضاء مدیر مدرسه معتبر خواهد بود. (پیوست ۱۵ و ۱۶)
۱۴. در صورتی که از طرف اعضای هیات داوران، اشکال و ایرادی متوجه تحقیق شود، مراتب در صفحه دوم فرم صورت جلسه دفاعیه درج می‌شود و طلبه ظرف مدت ۳۰ روز فرصت دارد اشکالات را رفع و تحقیق را به معاون پژوهش مدرسه تحویل دهد. مدرسه تحقیق را برای اظهار نظر داور - در خصوص رفع اشکالات - به وی تحویل می‌نماید. (پیوست شماره ۱۷)
۱۵. براساس جدول درجه بندی تحقیقات پایانی (ماده ۴۵) تحقیق پایانی طلبه، رتبه بندی شده و فرم حاوی آن بعد از صفحه عنوان صحافی می‌شود. (پیوست شماره ۱۸)
۱۶. قطع تحقیق، صفحه عنوان و مشخصات روی جلد، همانند نمونه های مصوب خواهد بود. (پیوست شماره ۱۹)
- معاون پژوهش مدرسه فهرستی از تحقیقات پایانی مربوط به طلاب خود را تهیه و جهت استفاده سایر طلاب و آگاهی دیگران نگهداری می‌نماید. (پیوست شماره ۲۰)

پیوستہ

